

ELS CONSUMIDORS A BALEARS (XVII)

TOTS ELS INDICADORS EN NEGATIU

Ningú no pot negar que vivim en una situació de crisi socioeconòmica molt greu i que els seus efectes influeixen en les percepcions i perspectives dels ciutadans i ciutadanes. Amb aquest nou Quaderns Gadeso hem volgut analitzar totes aquestes percepcions i valoracions envers la situació econòmica i laboral de la nostra comunitat.

Així doncs, s'ha demanat a la ciutadania per les seves principals preocupacions i s'han comparat amb el conjunt d'Espanya. Seguidament s'analitzen les valoracions que fan de la situació econòmica i quines són les perspectives de cara als propers 12 mesos.

També s'han estudiat les opinions ciutadanes sobre el mercat de treball i les expectatives de creació de nous llocs de feina, la disjuntiva entre reducció del dèficit o la reactivació econòmica i els efectes de la crisi sobre el consum i la confiança dels consumidors.

Com és habitual, els resultats s'ofereixen pel conjunt de Balears i, sempre que es detectin diferències significatives, desglossats per illes. A més, es poden comparar les dades actuals amb anteriors investigacions publicades a Quaderns Gadeso. Com sabeu, podeu accedir gratuïtament a tots els números a la nostra pàgina web: www.gadeso.org.

Mostra: 900 entrevistes
Error màxim: +-3,3%.
Nivell de confiança: 95,5%
Treball de camp: setembre 2012

A la taula número 1 fem una comparació entre els principals problemes percebuts a Espanya (Baròmetre del CIS) i a Balears (Baròmetres Gadeso). El primer que crida l'atenció és la intensitat dels cinc principals problemes percebuts per la ciutadania de les illes (en especial dels tres primers), a diferència del conjunt d'Espanya, on els dos principals problemes, atur i situació econòmica, destaquen de manera molt rellevant sobre la resta.

A Espanya es situa en primer lloc l'atur, mentre que a Balears, sense deixar de banda aquest problema, s'insisteix en la inestabilitat laboral (precarietat i temporalitat). Tant al conjunt del país com a la nostra comunitat, els problemes econòmics es situen en segon lloc, i es fa referència de manera específica a la situació de les economies familiars. Com es pot comprovar, a les Illes Balears aquesta inquietud és superior que a la resta de l'estat.

Com a tercer problema, i amb més

intensitat segons passa el temps, hi trobam a la classe política, en teoria encarregada d'adoptar les mesures necessàries per sortir de la crisi però vista, per una banda, com a ineficient i, per una altra, allunyada dels vertaders problemes dels ciutadans i ciutadanes que els han triat per representar-los.

A nivell espanyol apareixen dos nous problemes en aquest rànquing de preocupacions: la corrupció i el frau, lligat a la multitud de casos apareguts en els darrers anys, i els bancs, vists com els causants de la crisi i, a més, com els principals beneficiaris dels ajuts estatals i europeus.

Per part seva, a Balears escala fins el quart lloc l'educació, percebuda com l'únic camí per aconseguir un lloc de feina i, alhora, molt mal valorada (veure QG 218). Tanquen el llistat dels principals problemes les persones immigrades, considerades competència directa en el mercat laboral, però amb una intensitat molt menor que en anteriors investigacions.

PRINCIPALS PROBLEMES D'ESPANYA I DE BALEARS

	ESPANYA	BALEARS
1) Atur	(78,3%)	Atur/Inest. laboral (64,2%)
2) Prob. econòmics	(46,5%)	Prob. econòmics (61,5%)
3) Partits/Classe política	(25,4%)	Partits/Classe política (47,5%)
4) Corrupció/Frau	(12,2%)	Educació (17,9%)
5) Bancs	(8,2%)	Immigració (10,4%)

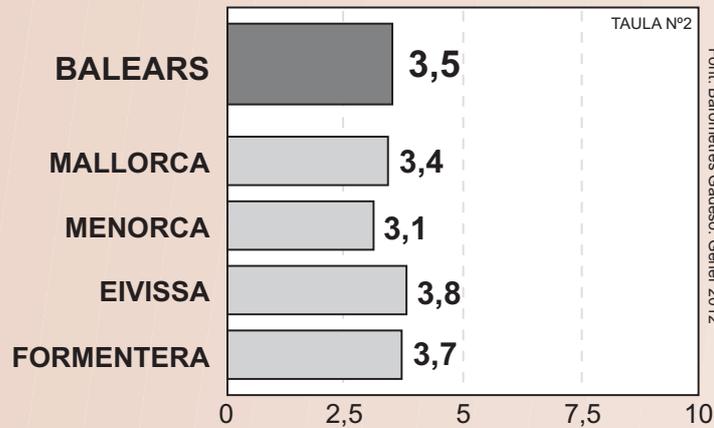
TAULA N°1

Respostes múltiples.

Font: Baròmetre CIS. Juliol 2012 / Baròmetres Gadeso. Setembre 2012

ECONOMIA: MALA SITUACIÓ, FUTUR NEGRE

VALORACIÓ DE LA SITUACIÓ ECONÒMICA ACTUAL

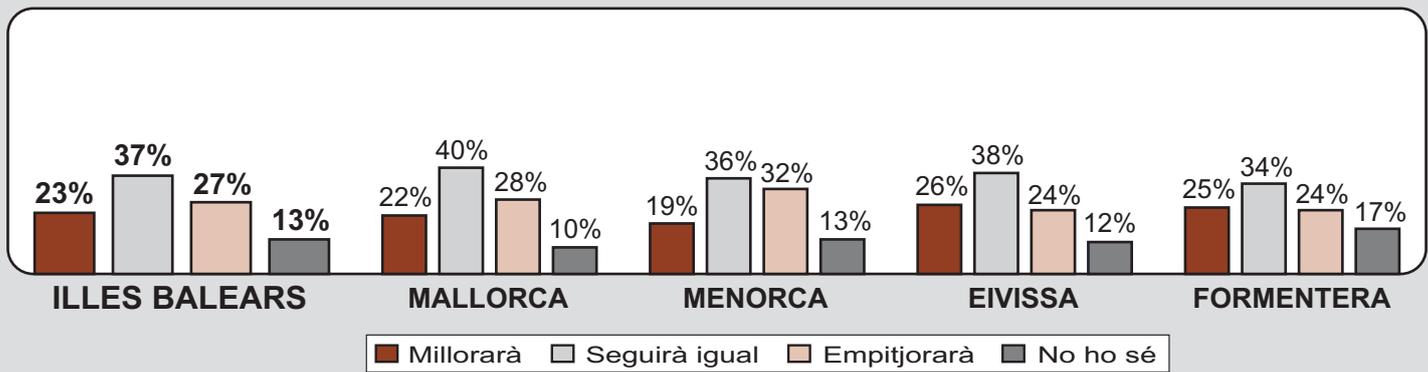

Com hem vista a la taula 1, els problemes econòmics ocupen el segon lloc en el rànquing de preocupacions ciutadanes, però, què hi ha darrere aquesta inquietud? En aquesta pàgina se reflecteixen les percepcions que tenen els consumidors de les illes envers l'economia i les seves perspectives.

Com es pot comprovar a la taula adjunta, les dades sobre la situació econòmica balear són molt negatives, assolint només un escàs 3,5 sobre 10. Cal destacar que les Pitiüses superen lleugerament aquesta mitjana, mentre que a Menorca la percepció és més negativa que a la resta de les illes.

TAULA Nº3

EN ELS PROPERS 12 MESOS, LA SITUACIÓ ECONÒMICA A BALEARS...

Com ja s'ha dit, a més de conèixer la valoració actual, és imprescindible esbrinar quines són les perspectives dels consumidors de les illes envers la situació econòmica durant els propers 12 mesos. Per tenir una visió completa, hem desglossat aquestes perspectives en economia general i economia familiar.

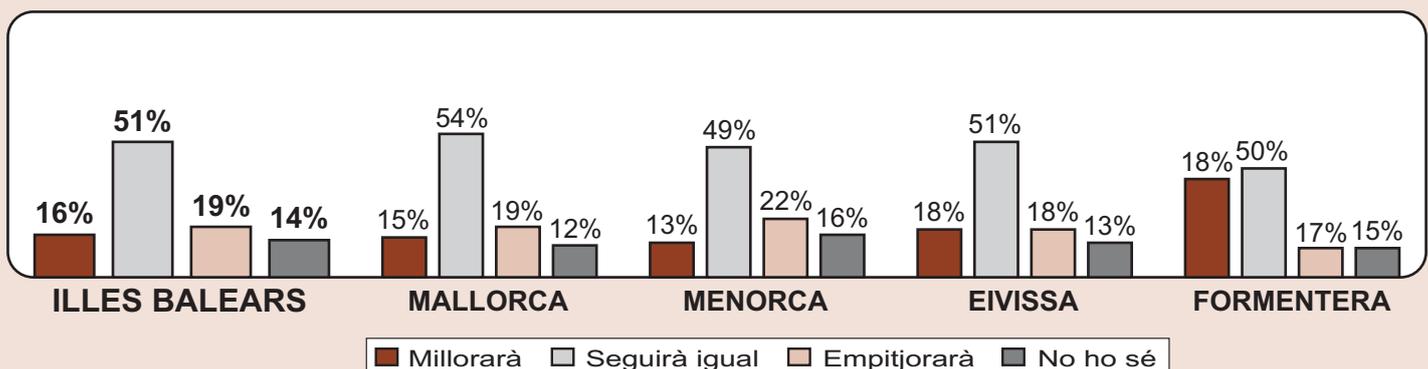
Si bé una majoria dels illencs (37%) creu que no hi haurà canvis significatius durant el proper any en l'**economia de Balears**, un preocupant 27% afirma que la situació empitjorarà. De la resta, un 23% se mostra optimista i un

13% no sap què pot passar. Per illes, a **Menorca** és on la situació es veu amb més pessimisme: un 32% dels menorquins creuen que l'economia empitjorarà, enfront del 24% dels residents a les **Pitiüses**.

Si es fa referència a l'**economia familiar**, les perspectives no són tan pessimistes. Així i tot, una majoria afirma que les seves finances no experimentaran canvis significatius, el que, donada la situació actual, no és una dada gaire positiva. Aquí també els **menorquins** són els que veuen el futur amb menys optimisme.

TAULA Nº4

EN ELS PROPERS 12 MESOS, LA VOSTRA SITUACIÓ ECONÒMICA FAMILIAR...

TREBALL: SENSE PERSPECTIVES

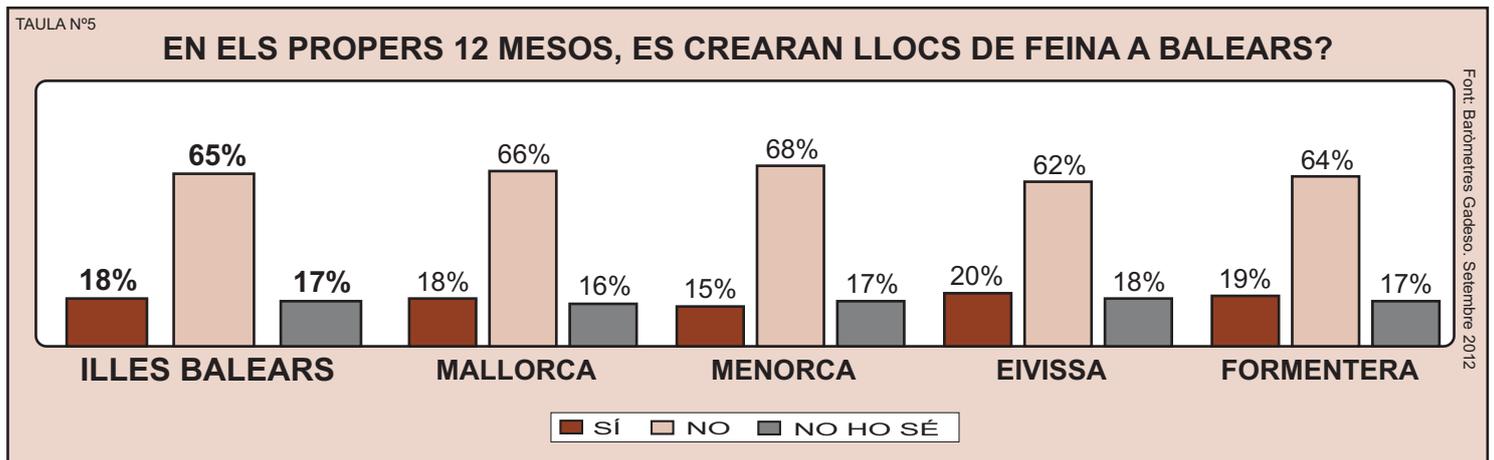
A la pàgina anterior s'han examinat les dades referides a l'economia tant general com familiar de les illes, amb resultats gens positius. A continuació s'analitzen les perspectives laborals, principal preocupació ciutadana a Balears i al conjunt de l'estat espanyol. Podem adelantar que aquí el futur també se mira amb molta negativitat. A més, hem volgut situar als enquestats en la disjuntiva de les mesures de control del dèficit, adoptades fins ara pel govern, o les de reactivació econòmica.

Com hem dit, l'atur i la precarietat laboral són uns dels principals efectes d'aquesta crisi i les majors preocupacions per a la població illenca (taula 1). Xifres ingents d'aturats (a més en plena temporada alta turística) i, sobretot, la manca de perspectives queden perfectament reflectides a la taula número 5.

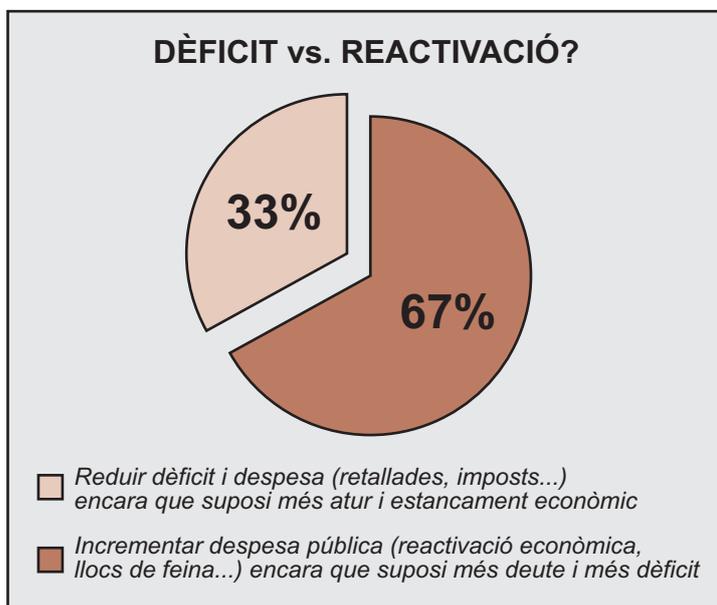
Pràcticament dos de cada tres ciutadans de Balears creu que **no se podran crear nous llocs de feina** en els propers 12 mesos, enfront d'un 18% que se mostra més optimista. També cal destacar un significatiu 17% que augura un futur incert.

Si desglossam per illes, **Menorca** és de nou la més pessimista, seguida de prop per **Mallorca**. Els residents a les **Pitiüses** no són tampoc gaire optimistes, però se situen una mica per sota la mitjana en la manca de perspectives laborals.

Vist això, és urgent i necessari **impulsar la creació de llocs de feina**, potenciant les polítiques actives d'ocupació, cercant nous sectors productius, apostant per la innovació i el desenvolupament, augmentant el nivell educatiu lluitant contra el fracàs escolar i, sobretot, evitant retornar a l'anterior model, un demostrat gegant amb peus de fang.

QUIN CAMÍ S'HAURIA DE PRENDRE?

TAULA Nº6

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2012

Tenint clar que se tracta de triar entre només dues opcions, i sabent que ambdues línies de mesures econòmiques s'haurien de complementar, hem volgut analitzar l'opinió dels balears sobre un tema que genera polèmica entre els experts, els polítics i també dins la societat en general: quina orientació haurien de tenir les mesures que s'adoptin per solucionar la crisi?

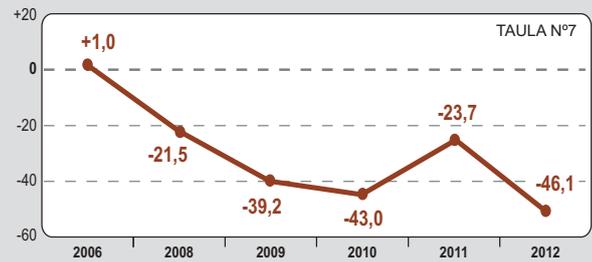
Per una banda, polítiques de caire keynesià, incrementant la despesa pública per reactivar l'economia i crear llocs de feina, a costa d'incrementar el dèficit i el deute; per una altra, fer de la reducció del dèficit i de la despesa l'objectiu últim, encara que suposi més atur i estancament econòmic?

Fa uns mesos (veure QG 204) hi havia una clara divisió d'opinions; avui, vists els escassos resultats que estan aportant les mesures adoptades, dos terços de la població estaria disposada a sacrificar les grans xifres (deute, dèficit...) per un impuls de l'economia i la creació de llocs de feina. El principal argument és clar: sense feina no hi ha consum, sense consum no hi ha reactivació econòmica, sense reactivació, el deute, a la llarga, augmentarà.

CONSUM: CONFIANÇA A LA BAIXA

L'Índex de Confiança dels Consumidors, després de l'important repunt registrat durant l'any passat, ha experimentat una espectacular caiguda, situant-se en un dels valors més baixos des de que Quaderns Gadeso l'analitza. Aquesta baixada de confiança és el reflex de tot el que hem analitzat fins ara: una mala situació econòmica i laboral i unes escasses o nul·les expectatives de millora en un futur proper.

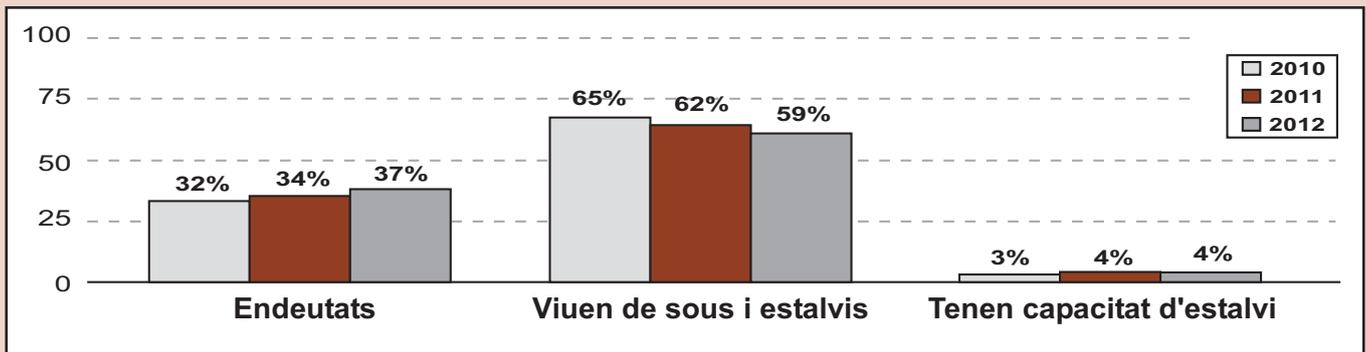
ÍNDEX DE CONFIANÇA DELS CONSUMIDORS

Font: ICC. Setembre 2012

TAULA N°8

SITUACIÓ DE L'ECONOMIA DOMÈSTICA

Font: Baròmetres Gadeso. Setembre 2012

La taula 8 ens mostra com cada cop són menys les famílies que poden **viure dels seus sous i estalvis**, mentre creix el nombre de les que estan obligades a **endeutar-se** per poder fer front a les seves despeses. Com se pot comprovar, roman estancada l'escassa minoria de la població que té una certa **capacitat d'estalvi**.

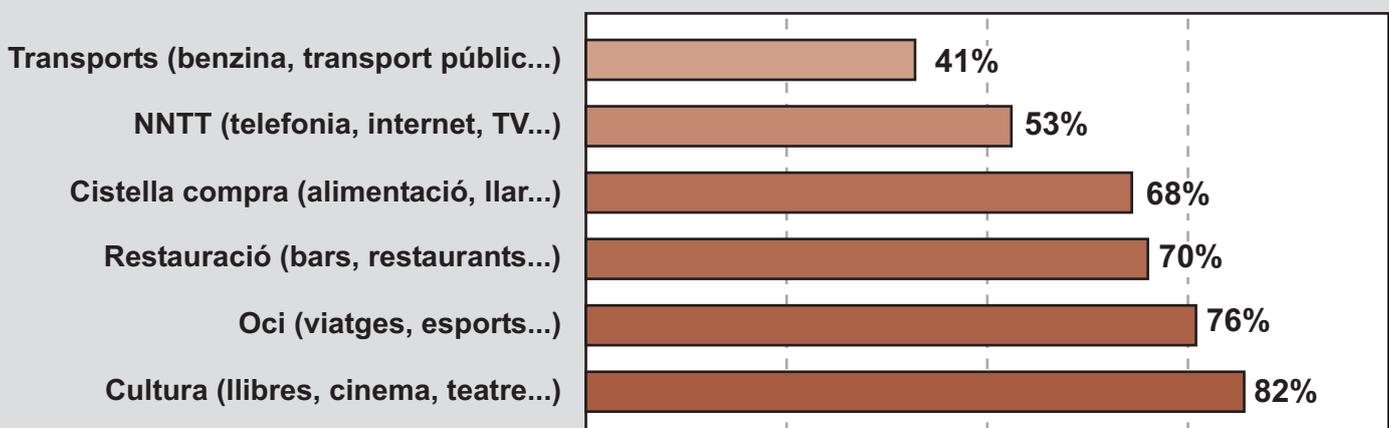
Finalment, hem volgut dedicar un espai als efectes de la crisi sobre el consum, base de la nostra economia i greument ferit per la situació econòmica. Així doncs, hem demanat

a la població il·lenca que especifiqui si ha reduït la seva despesa en determinades partides a causa de l'economia. En primer lloc, la **cultura** sembla ser una de les principals víctimes d'aquests descens del consum (menys llibres, menys cinema...) seguida per l'**oci** i la **restauració** (la gent viatja menys i surt manco a sopar o fer una cervesa). La **compra habitual de la llar** també ha patit reducció de despesa, sigui en quantitat o en qualitat (augment de vendes de les marques blanques i dels sùpers més barats o amb millors ofertes).

TAULA N°9

ELS EFECTES DE LA CRISI SOBRE EL CONSUM

% de persones que han reduït la seva despesa en...

Font: Baròmetres Gadeso Setembre 2012